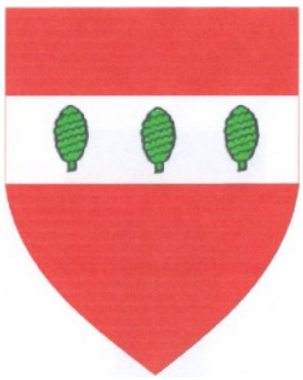
Załącznik

do uchwały Nr XXI/122/2016

Rady Powiatu Sztumskiego

z dnia 24.06.2016r.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SZTUMSKI NA LATA 2016-2018

Sztum 2016

SPIS TREŚCI

I WSTĘP …… 3

II SYSTEM WSPARCIA RODZINY …… 4

III ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ ……..…….. 8

IV PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE SZTUMSKIM …….. 11

1. Rodzinna piecza zastępcza …… 11

2. Instytucjonalna piecza zastępcza ……...…….. 14

3.Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej …… .. 15

4. Finansowanie pieczy zastępczej ……... 16

V CELE I ZADANIA PROGRAMU ……... 18

VI LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2016-2018 …….. ... 22

VII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU …….....…. 22

VIII BENEFICJENCI PROGRAMU ……. 22

IX REALIZATORZY PROGRAMU …….. 22

X MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU ……....…. 23

I WSTĘP

Obecny system wspierania rodziny i pieczy zastępczej kładzie szczególny nacisk na wychowanie dzieci w ich naturalnym środowisku, a więc w rodzinie. Zakłada wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do niej, zaleca również wprowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym oraz wzmacnia działania asystentów rodziny.

Jednakże, gdy wspomniane wsparcie nie przynosi żadnych rezultatów, a rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami, zachodzi konieczność udzielenia pomocy, wsparcia zewnętrznego lub w sytuacjach kryzysowych nawet interwencji poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej. Pobyt dziecka w rodzinie zastępczej powinien być tymczasowy, do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Systemu pieczy zastępczej zakłada dalszy rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz zapewnia osobom sprawującym funkcję rodziny zastępczej odpowiednie wsparcie zarówno merytoryczne, jak i finansowe oraz zapewnia rozwój i stabilizację zawodową.

Mając na uwadze powyższe niniejszy „Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie sztumskim na lata 2016-2018" zakłada realizację celu głównego: ***skuteczny rozwój systemu pieczy zastępczej ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych form opieki nad dzieckiem***. Cel ten został rozwinięty o 4 cele szczegółowe, tj.:

1. Rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem.
2. Zapewnienie skutecznego wsparcia rodzinnym oraz instytucjonalnym formom pieczy zastępczej.
3. Pomoc usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny biologicznej.

Dla osiągnięcia wyżej wymienionych założeń niezbędna jest współpraca różnych instytucji, organizacji czy rodzin zastępczych.

Niniejszy program jest zgodny z założeniami „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiat Sztumski 2016- 2021" przyjętej Uchwałą Nr XVII/103/2016 Rady Powiatu Sztumskiego z dnia 29 marca 2016r. oraz wyznaczone cele znajdują również swoje odzwierciedlenie w „Wojewódzkim programie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej na lata 2014- 2020" przyjętym w dniu 27 października 2014r. przez Sejmik Województwa Pomorskiego.

Konstruując program uwzględniono dane statystyczne, głównie z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie i ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu sztumskiego oraz zawarto postulaty przedstawicieli tych instytucji.

II SYSTEM WSPARCIA RODZINY

Obowiązujący ***system wspierania rodziny*** koncentruje się na oddziaływaniach profilaktycznych kierowanych do rodzin z grupy ryzyka wystąpienia trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich oraz na działaniach naprawczych w odniesieniu do rodzin, w których owe trudności wystąpiły. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575) wspieranie rodziny polega w szczególności na:

1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny,
4) zwiększeniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
5) pomocy w integracji rodziny,
6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- pracy z rodziną świadczonej m.in. przez asystenta rodziny,
- pomocy w opiece i wychowaniu dziecka świadczonej przez gminne i ponadgminne placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu na podstawie art. 190 wyż. cyt. ustawy gmina zleciła realizację tego zadania. Praca z rodziną prowadzona jest głównie w formie:
1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
2) terapii i mediacji,
3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
5) organizowania dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Poniższe dane obrazują funkcjonujący system wsparcia rodziny na terenie powiatu sztumskiego, prowadzony przez poszczególne ośrodki pomocy społecznej.

Dane zawarte w tabeli nr 1 wskazują na zatrudnienie asystentów rodziny. Tendencję zwyżkową można zauważyć w gminach: Sztum, Stary Targ i Stary Dzierzgoń. Rola asystenta w systemie pomocy rodzinom, które znajdują się w sytuacji kryzysowej jest bardzo istotna, w szczególności z uwagi, iż dzięki wsparciu asystenta można zapobiec umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Natomiast, jeśli to już nastąpiło wówczas asystent pracuje z rodziną biologiczną dziecka w zakresie poprawy funkcjonowania tej rodziny i wyeliminowania bezpośrednich przyczyn umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 1. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny i liczba rodzin objętych ich wsparciem w latach 2013-2015

	Liczba asystentów rodziny			**Liczba rodzin objętych wsparciem**		
Gminy	***2013***	***2014***	***2015***	***2013***	***2014***	***2015***
Sztum	3	4	4	26	31	29
Dzierzgoń	1	1	1	11	8	10
Mikołajki Pomorskie	2	2	1	22	36	16
Stary Targ	1	1	2	20	15	25
Stary Dzierzgoń	0	0	1	0	0	17

Źródło: dane OPS

Gmina oprócz zorganizowania dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych pomocy w postaci „pracy z rodziną" odpowiada za zorganizowanie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Realizacja tego zadania przez gminę stanowi istotny element środowiskowych działań profilaktycznych i pomocowych kierowanych do rodzin wychowujących dzieci i jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Pomoc taka powinna być realizowana poprzez placówki wsparcia dziennego lub rodziny wspierające.

Na terenie powiatu sztumskiego nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego. Natomiast w latach 2013-2015 rodziny wspierające zatrudniane były tylko przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołajkach Pomorskich.

Rodzina może liczyć również na wsparcie w postaci innych form. W mieście i gminie Sztum są to następujące działania:

- realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Sztum na lata 2016-2018, który ma na celu wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy zaczynają się pojawiać oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę,
- realizacja Programu Wsparcia „Rodzina 3+" skierowanego do członków rodzin wielodzietnych,
- funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, który ma za zadanie diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- organizacja kolonii letnich, w trakcie trwania niektórych turnusów odbywały się zajęcia zawarte w programie kolonii, który obejmował zajęcia z programem socjoterapeutycznym,
- organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych, które prowadził m.in. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr" w Sztumie. Zajęcia promowały zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży,

zapobiegały spożywaniu alkoholu, używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
- realizacja „Szkoły dla Rodziców" w ramach środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W pozostałych gminach oprócz działania Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych pracę z rodziną i dzieckiem prowadzono przede wszystkim poprzez pracę socjalną, pomoc psychologiczną i prawną, organizację spotkań dla rodzin, mediacji, konsultacji oraz funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych.

Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Rodzina przeżywająca kryzys, w następstwie którego umieszczono dziecko w pieczy zastępczej powinna uzyskać wsparcie w postaci interdyscyplinarnej pomocy i intensywnej pracy świadczonej przez różnych profesjonalistów np. asystenta rodziny. Rodzina objęta wsparciem po przezwyciężeniu trudności może starać się o to, by dziecko wróciło pod jej opiekę. W tym kontekście umieszczenie dziecka poza rodziną jest formą pomocy, a nie interwencji.

W latach 2013-2015 udzielane wsparcie rodzinom w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną przedstawiało się następująco:
1. MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia 7 rodzinom w postaci m.in. pomocy finansowej oraz wsparcia asystenta rodziny.
2. MOPS w Dzierzgoniu udzielił wsparcia 2 rodzinom poprzez pracę socjalną oraz pomoc materialną.
3. GOPS w Starym Targu udzielił wsparcia 1 rodzinie poprzez asystenta rodziny i psychologa.
4. GOPS w Mikołajkach Pomorskich obejmował 1 rodzinę wsparciem.
5. GOPS w Starym Dzierzgoniu nie udzielał wsparcia.

Z danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie wynika, iż w 2015 roku 9 dzieci powróciło do rodziców, co stanowiło 56% ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Działania, o których mowa powyżej przynoszą pozytywne efekty, w związku z czym należy je podtrzymywać oraz zwiększać.

Bardzo ważna jest współpraca przedstawicieli różnych służb, instytucji czy organizacji oraz interdyscyplinarna pomoc rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych.

Na potrzebę opracowania niniejszego programy zapytano przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu sztumskiego „jakie działania należy podejmować w celu zmniejszenia liczby dzieci trafiających do pieczy zastępczej"? Większość odpowiedziała jednoznacznie, iż największe znaczenie ma interdyscyplinarna współpraca instytucji zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku. Ponadto wskazano na następujące działania:
- podnoszenie świadomości, kompetencji rodziców,
- funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego,
- organizacja społeczności lokalnej,

- praca w formie mediacji,
- szkoła dla rodziców,
- przyspieszenie procedury przymusowego leczenia alkoholowego rodziców,
- organizacja wspólnych akcji,
- zajęcia socjoterapeutyczne i kompensacyjne- praca asystenta rodziny.

Umieszczenie dziecka poza rodziną jest najbardziej dolegliwą dla samego dziecka oraz jego rodziców formą ingerencji sądu w sferę władzy rodzicielskiej, stąd też sformułowanie, iż „powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka". Sąd może ograniczyć władzę rodzicielską poprzez poddanie wykonywania jej stałemu nadzorowi kuratora sądowego. Ograniczenie władzy rodzicielskiej nie stanowi środka represji w stosunku do rodziców, lecz jest środkiem ochrony zagrożonego dobra dziecka. Jego celem jest ochrona dziecka, a równocześnie niesienie pomocy rodzicom, którzy z powodu trudności wychowawczych czy życiowych nie radzą sobie należycie z realizacją tego celu.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin oraz nieletnich objętych nadzorem kuratora w latach 2013- 2015. Liczba nadzorowanych rodzin w roku 2014 w stosunku do roku 2013 zmalała, lecz w 2015 roku nieznacznie zwiększyła się. Zmniejszenie liczby rodzin może być związane ze zwiększeniem wsparcia dla rodzin przez gminy.

Tabela 2. Liczba rodzin oraz nieletnich objętych nadzorem kuratora na terenie powiatu sztumskiego w latach 2013-2015

Rok	**Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora**	**Liczba nieletnich objętych nadzorem kuratora**
2013	138	75
2014	121	58
2015	126	66

Źródło: sprawozdawczość Zespołu Kuratorów Rodzinnych w Kwidzynie.

Zespół Kuratorów Rodzinnych Sądu Rejonowego w Kwidzynie wskazał, iż w celu zmniejszenia liczby dzieci trafiających do pieczy zastępczej należałoby podejmować następujące działania:
- wczesna interwencja w rodzinie w miejscu zamieszkania,
- większa liczba asystentów rodziny,
- zatrudnienie w każdej szkole psychologa,
- stworzenie grup wsparcia psychologicznego dla dzieci poza szkoła,

- kontrola wydatkowania pieniędzy i zamiana środków finansowych na pomoc niepieniężną,
- praca ze sprawcami przemocy, działania korekcyjno- edukacyjne,
- izolowanie sprawcy przemocy od rodziny,
- praca z osobami uzależnionymi od alkoholu- możliwość podjęcia terapii odwykowej w miejscu zamieszkania,
- zagwarantowanie udzielenia pomocy finansowej na dojazdy na terapię psychologiczną dla ofiar przemocy oraz pobytu w ośrodkach dla ofiar przemocy.

III ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka. To naturalne i pierwotne w stosunku do innych środowisko pobytu i wychowania dziecka.

W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia pomocy, wsparcia zewnętrznego lub interwencji. W takiej sytuacji, w myśl konstytucyjnej zasady pomocniczości, dziecko ma prawo do pomocy, w tym do pieczy zastępczej: „Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych", tak stanowi Konstytucja RP (art. 72 ust 2). Z kolei Konwencja o prawach dziecka zobowiązuje Państwa-Strony do zapewnienia specjalnej ochrony i pomocy dzieciom czasowo lub stale pozbawionym środowiska rodzinnego lub nie mogącym, ze względu na swe dobro, w nim przebywać, w tym zapewnienia opieki zastępczej. Opieka zastępcza w rozumieniu Konwencji może obejmować m.in.: umieszczenie dziecka w ridzinie zastępczej, przysposobienie dziecka lub umieszczenie go w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dzieckiem (art. 20).

Pojęcie „piecza zastępcza" zostało wprowadzone do prawa przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575) i oznacza zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza zapewnia:

1) pracę z rodziną umożliwiającą jego powrót do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym,
2) przygotowanie dziecka do:
   - godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
   - pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
   - nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania starty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno- rekreacyjnych (art. 33).

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza zasady, jakimi ma się kierować sąd opiekuńczy, wydając orzeczenie o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej:

- umieszczenie w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba że jego dobro wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej,
- dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej,
- sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne,
- w miarę możliwości sąd umieszcza dziecko w pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca jego zamieszkania,
- rodzeństwo powinno być umieszczone w tej samej formie pieczy zastępczej, chyba że byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka,
- dziecko przebywające w pieczy zastępczej ma prawo do kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskim.

Ponadto wyżej cytowana ustawa wprowadziła zasady dotyczące kierowania dzieci do pieczy zastępczej i granic wiekowych, a mianowicie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych tworzonych po 31 grudnia 2011r. może przebywać nie więcej niż 14 dzieci oraz można umieszczać jedynie dzieci w wieku powyżej 10 roku życia.

Piecza zastępcza wobec dziecka wychowującego się poza rodziną sprawowana jest w formach rodzinnych lub instytucjonalnych.

Organizowanie systemu pieczy zastępczej jest zadaniem powiatu.

System rodzinnej pieczy zastępczej

Aktualnie wśród rodzinnych form pieczy zastępczej wyróżniamy:

- ***rodziny zastępcze spokrewnione*** (dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo dziecka przebywającego w pieczy zastępczej),
- ***rodziny zastępcze niezawodowe,***
- ***zawodowe rodziny zastępcze*** (w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego lub specjalistyczne),
- ***rodzinne domy dziecka,***
- ***rodziny pomocowe*** (dzieci umieszczane w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka, np. w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu).

Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza to:

1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu:
 a) socjalizacyjnego,
 b) interwencyjnego,
 c) specjalistyczno- terapeutycznego,
 d) rodzinnego.
2. Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

3. Interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Elementami systemu pieczy zastępczej w powiecie są również organizator rodzinnej pieczy zastępczej, jako podmiot odpowiedzialny za organizację, rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu, oraz koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, jako osoba, którą zatrudnia organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

System ten ma sprzyjać rozwojowi rodzinnych form pieczy zastępczej, które stanowią preferowaną jej formę. Powiat (starosta) wyznacza organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który odpowiada za organizację, rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu, w tym za szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej może być wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu (np. powiatowe centrum pomocy rodzinie) lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Organizator zatrudnia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy obejmują rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka opieką. Koordynator może mieć pod opieką nie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Do głównych zadań koordynatora należy:
1. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
2. przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastepczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku,
3. pomoc rodzinom zastępczym lub prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
4. zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
5. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
6. udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

IV. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE SZTUMSKIM

1. Rodzinna piecza zastępcza

Organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem własnym powiatu. Strukturę rodzin zastępczych przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Struktura rodzin zastępczych w Powiecie Sztumskim w latach 2013-2015.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	**2013**		**2014**		**2015**	
	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin
Rodziny spokrewnione	62	48	54	41	49	39
Rodziny niezawodowe	61	36	58	31	56	30
Rodziny zawodowe	48	9	41	9	35	8
Rodziny zawodowe specjalistyczne	5	2	5	2	5	2
Rodziny zawodowe pogotowia rodzinne	8	2	8	2	7	2
Rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	7	1
Łącznie	**184**	**97**	**166**	**85**	**159**	**82**

Źródło: sprawozdawczość Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

Jak wynika z zebranych powyżej danych na terenie naszego powiatu zdecydowaną większość, tj. 47,6 % stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby obce oraz rodziny zawodowe. W 2015r. na wniosek 1 rodziny zastępczej zawodowej przekształcono ją w rodzinny dom dziecka.

Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci na przestrzeni trzech ostatnich lat maleje. Jest to związane ze zwiększeniem wsparcia rodzin przez gminy oraz zasadą, iż umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością.

Poniższa tabela obrazuje rozmieszczenie rodzin zastępczych na terenie poszczególnych gmin. Najwięcej rodzin zastępczych zamieszkuje tereny Sztumu i Dzierzgonia (miasta i gminy). Jednakże w stosunku do liczby ogółu mieszkańców gmin to najwięcej rodzin jest w gminie Stary Dzierzgoń.

Tabela 4. Rozmieszczenie rodzin zastępczych na terenie gmin powiatu sztumskiego, stan na dzień 31.12.2015r.

Gmina	rodz. zast. spokrewnione	rodz. zast. niezawodowe	rodz. zast. zawodowe	rodz. zast. zawodowe specjalistyczne	rodz. zast. zawodowe pogotowia rodzinne	rodzinne domy dziecka	Łącznie
Sztum	16	6	2	1	-	-	25
Dzierzgoń	8	8	4	1	1	1	23
Mikołajki Pomorskie	3	5	1	-	-	-	9
Stary Targ	6	5	-	-	-	-	11
Stary Dzierzgoń	6	6	1	-	1	-	14

Źródło: sprawozdawczość Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

Najwięcej spokrewnionych rodzin zastępczych zamieszkuje teren gminy Sztum, natomiast najwięcej zawodowych rodzin jest w gminie Dzierzgoń.

Najczęstszą formą umieszczania dziecka w rodzinie zastępczej jest interwencyjne umieszczenie w trybie zabezpieczenie dziecka w sytuacji zagrożenia jego życia lub zdrowia. Dziecko takie powinno zostać umieszczone w pogotowiu rodzinnym, dlatego istnieje potrzeba ustanowienia takiego pogotowia na terenie Sztumu.

Tabela 5. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej, stan na 31.12.2015r.

	Liczba dzieci						
Wyszczególnienie	**Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej**	**do 3 m-cy**	**Powyżej 3 do 6 m-cy**	**Powyżej 6 do 12 miesięcy**	**Powyżej 1 roku do 2 lat**	**Powyżej 2 lat do 3 lat**	**Powyżej 3 lat**
Rodziny spokrewnione	49	0	1	1	2	4	41
Rodziny niezawodowe	56	3	0	2	12	1	38
Rodziny zawodowe, w tym:	47	3	3	1	2	3	35
Rodziny	5	0	0	0	1	0	4

specjalistyczne							
Rodziny pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	7	3	2	1	1	0	0
Rodzinne domy dziecka	7	0	0	0	0	0	7

Źródło: sprawozdawczość Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

Jak pokazuje powyższa tabela rodziny zastępcze spokrewnione są rodzinami, w których aż 84% dzieci przebywa dłużej niż 3 lata. W rodzinach zastępczych niezawodowych 68% dzieci przebywa dłużej niż 3 lata, kolejno w rodzinach zawodowych 74% dzieci. Dane pokazują, iż większość dzieci przebywa bardzo długo w pieczy zastępczej biorąc pod uwagę, iż rodzina zastępcza powinna być tymczasową formą opieki do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub przysposobienia.

Należy podejmować działania, które regulowałyby sytuację prawną dzieci. Niezbędna jest tu współpraca różnych instytucji, w szczególności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sądu oraz ośrodków pomocy społecznej.

Natomiast w rodzinach zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego na 7 dzieci 6 przebywało do 12 miesięcy, co związane jest z tym, iż pogotowia są formami, w których dzieci winny przebywać do czasu uregulowania sytuacji prawnej, tj. do czasu powrotu do rodziny naturalnej, adopcji lub umieszczenia w innej rodzinie zastępczej.

Z danych PCPR w Sztumie wynika, iż wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na 31.12.2015r. 24 dzieci posiadało orzeczenie o niepełnosprawności. Rodziny takie powinny ukończyć dodatkowe szkolenie uwzględniające specyfikę przyjętych dzieci oraz powinny zostać przekształcone w rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne.

Przekształcenia wymagają również rodziny z więcej niż tróją dzieci. Z rodzinami takimi niezbędne jest podpisanie umów o prowadzenie rodzinnych domów dziecka.

Rodzicielstwo zastępcze nie jest łatwą formą pracy. Dlatego, bardzo ważne jest podnoszenie przez tych ludzi swoich kompetencji, muszą oni niejednokrotnie być specjalistami. W powiecie sztumskim funkcjonuje bardzo dużo rodzin, które oprócz chęci pomocy mają jeszcze siły i możliwości, a do powierzonych dzieci podchodzą z troską, czułością, ale także profesjonalnym zaangażowaniem. Pracują nad wyrównaniem deficytów, również tych psychicznych i emocjonalnych, ale także dbają o edukację i rozwój. Istnieje potrzeba przeprowadzania ciągłych różnorodnych szkoleń, warsztatów i konsultacji dla funkcjonujących rodzin zastępczych

Najczęstszymi przyczynami umieszczania dzieci poza środowiskiem rodzinnym są: bezradność życiowa i niewydolność opiekuńczo-wychowawcza połączona często z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy. Bezradność powoduje przedłużające się

bezrobocie, a tym samym brak środków finansowych na zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka.

Ważne jest inicjowanie działań niezbędnych do unormowania sytuacji życiowej rodziny i umożliwienie powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają systematycznego, długoterminowego oraz specjalistycznego wsparcia. Ciągłość i efektywność podejmowanych działań daje gwarancję na pełną reintegrację rodziny, a tym samym zaspokaja podstawowe prawo dziecka, jakim jest wychowanie w rodzinie.

1. Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówka opiekuńczo - wychowawcza zapewnia dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie całodobową opiekę i wychowanie, jak również wspiera działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umieszcza się dzieci powyżej 10 roku życia oraz jednocześnie może w nich przebywać nie więcej niż 14 dzieci.

Na terenie powiatu sztumskiego funkcjonują dwie całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, tj. Dom dla Dzieci w Szropach, oraz Dom dla Dzieci w Dzierzgoniu. Obie placówki prowadzone są przez Fundację Społeczną „Bona Fide" w Dzierzgoniu.

Placówki dysponują łącznie 28 miejscami. Na dzień 31 grudnia 2015r. w Domu dla Dzieci w Szropach przebywało 12 dzieci (w tym 2 wychowanków MOW), w wieku od 10 do 17 lat. Natomiast w Domu dla Dzieci w Dzierzgoniu przebywało 14 dzieci (w tym 2 wychowanków MOW), w wieku od 15 do 19 lat.

Do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych skierowano w 2015 roku 6 dzieci. Głównie kierowane są dzieci powyżej 15 roku życia, wymagające oddziaływań socjoterapeutycznych. Często są to dzieci z nadzorem kuratora sądowego lub wobec, których orzeczono jednocześnie umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym

.

Wychowankowie w placówkach są przygotowywani przez wychowawców, specjalistów do usamodzielnienia się poprzez włączenie ich we wszystkie codzienne domowe i gospodarcze czynności, przeprowadzanie treningu ekonomicznego czy też planowanie dalszej drogi życiowej.

Funkcjonowanie placówek jest ważnym elementem całości systemu pieczy zastępczej w powiecie sztumskim. Daje możliwość zapewnienia opieki i wychowania różnym dzieciom.

2. Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Innym ważnym zadaniem realizowanym przez powiat jest organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

Jednym z istotnych problemów osób usamodzielniających się, opuszczających pieczę zastępcza jest trudność w pozyskaniu mieszkania. Ponadto często osoby te cechują się biernością i zbyt niską motywacją do podjęcia edukacji lub kwalifikacji zawodowych. Zasadne zatem jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby był on bardziej efektywny i umożliwiający młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Poniższa tabela przedstawia w ujęciu ilościowym osoby usamodzielniane korzystające z różnorodnych form wsparcia na przestrzeni 3 lat. Wynika z niej, iż większość osób korzystających z pomocy to wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze, co jest adekwatne do tego, iż więcej przebywa wychowanków w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Jest to również skutek formy pieczy zastępczej. Wychowankowie rodzin zastępczych częściej podejmują naukę, w szczególności na szczeblu szkolnictwa wyższego. Znacznie spadła liczba wychowanków placówek kontynuujących naukę. Często rezygnują z nauki, by podjąć zatrudnienie lub nie wyrażają chęci nauki. Takie osoby niestety wracają do systemu pomocy społecznej.

Tabela 6. Liczba osób usamodzielniających się korzystających z poszczególnych form pomocy.

Rok	**2013**		**2014**		**2015**	
	Placówki	**Rodz. zastępcze**	**Placówki**	**Rodz. zastępcze**	**Placówki**	**Rodz. zastępcze**
Pomoc na kontynuowanie nauki	9	33	7	25	3	28
Pomoc na usamodzielnienie	1	7	2	8	2	8
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	4	0	3	3	9

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

Przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego funkcjonowania w środowisku powinno być nadrzędnym zadaniem każdej rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo-wychowawczej.

4. Finansowanie pieczy zastępczej

Rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- 660zł miesięcznie- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1000zł miesięcznie- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka.

Ponadto rodzina zastępcza może otrzymać dofinansowanie do wypoczynku dziecka, jednorazową pomoc związaną z przyjęciem dziecka czy jednorazową pomoc losową, dofinansowanie do remontu zajmowanego lokalu mieszkalnego oraz zwrot kosztów utrzymania mieszkania czy domu jednorodzinnego.

Tabela 7. Wydatki i dochody na rzecz pieczy zastępczej w latach 2014-2015

Wydatki i dochody	2014	2015
Świadczenia wypłacane rodzinom zastępczym	1.971.272	1.864.671
Wynagrodzenia i pochodne dla rodzin zastępczych zawodowych	452.622	459.583
Świadczenia wypłacane pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych	133.657	199.427
Świadczenia wypłacane pełnoletnim wychowankom placówek	36.155	51.500
Dotacja dla placówek op.-wych. prowadzonych przez Fundację	1.086.612	988.200
Dotacje przekazywane do innych powiatów za nasze dzieci w rodzinach zastępczych	135.142	191.826
Dotacje przekazywane do innych powiatów za nasze dzieci w placówkach op.-wych.	80.495	85.715
Zwrot kosztów innych powiatów za dzieci przebywające w rodz. zast. na	216.277	177.198

terenie naszego powiatu		
Zwrot kosztów innych powiatów za dzieci przebywające w placówkach op.-wych. prowadzonych przez nasz powiat	211.648	239.359
Zwrot kosztów gmin Powiatu Sztumskiego za dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	114.621	158.875
Zwrot kosztów gmin Powiatu Sztumskiego za dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	16.715	45.362

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie

Z danych zawartych w tabeli powyżej wynika, iż wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych nieznacznie zmniejszyły się, co jest związane z mniejszą liczbą rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Wzrosły natomiast wydatki związane z pomocą osobom usamodzielnianym, co oznacza że w 2015r. większa ilość osób pełnoletnich opuściła rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30%- w drugim roku pobytu dziecka, 50%- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Dochody otrzymywane z tego tytułu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2015r.

Gminy	**Ilosć dzieci**	**Kwota**
Sztum	12	34.948,00
Dzierzgoń	21	82.272,00
Mikołajki Pomorskie	2	7.626,00
Stary Dzierzgoń	14	40.293,00
Stary Targ	13	56.511,00

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie

Dochody w 2015r. z tytułu odpłatności gmin za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wzrosły, co związane jest z długością pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Najwyższą odpłatność ponosi gmina Dzierzgoń, kolejno gmina Stary Targ, Stary Dzierzgoń i Sztum. Na uwagę zasługuje gmina Mikołajki Pomorskie, która ponosi odpłatność tylko za dwoje dzieci.

VI CELE I ZADANIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SZTUMSKIM NA LATA 2016-2018

Głównym celem Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sztumskim na lata 2016-2018 jest skuteczny rozwój systemu pieczy zastępczej ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych form opieki nad dzieckiem. Cel ten został rozwinięty o 4 cele szczegółowe, tj.:

5. Rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem.
6. Zapewnienie skutecznego wsparcia rodzinnym oraz instytucjonalnym formom pieczy zastępczej.
7. Pomoc usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
8. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny biologicznej.

Cele szczegółowe wskazują na niezbędne do realizacji zadania, co obrazuje przedstawiona poniżej tabela nr 9, stanowiąca harmonogram zadań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Tabela 9. Harmonogram rozwoju pieczy zastępczej w powiecie sztumskim na lata 2016-2018

Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Działania	Realizatorzy
1. Rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem.	Zwiększenie liczby rodzin zastępczych, w tym zawodowych specjalistycznych, pogotowia rodzinnego. Przekształcenie zawodowych rodzin zastępczych w rodzinne domy dziecka.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych (przynajmniej raz w roku). Organizowanie dodatkowych szkoleń uprawniających do pełnienia funkcji rodzin zawodowych specjalistycznych i pogotowia rodzinnego. Podpisanie umów z rodzinami zawodowymi, rodzinnymi domami dziecka. Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki.	PCPR
	Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku lokalnym.	Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w powiecie sztumskim. Publikowanie artykułów w lokalnej prasie.	PCPR, Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego
	Regulowanie sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	Współpraca z kuratorami sądowymi w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.	PCPR, Sąd Rejonowy w Kwidzynie

2. Zapewnienie skutecznego wsparcia rodzinnym oraz instytucjonalnym formom pieczy zastępczej.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia istniejącym rodzinom zastępczym i umieszczonym w nich dzieciom.	Zapewnienie udziału w kursach i szkoleniach rozszerzających umiejętności wychowawcze rodzin zastępczych biorąc pod uwagę ich potrzeby. Pomoc specjalistyczna dla dzieci rodzin zastępczych. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Umożliwienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka uzyskania porady specjalistycznej (psychologa, pedagoga, prawnika lub innej).	PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sztumie PCPR, Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna w Sztumie, Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Elblągu
	Wsparcie instytucjonalnej formy pieczy zastępczej.	Współpraca pracowników PCPR z kadrą placówek opiekuńczo-wychowawczych. Udział pracowników PCPR w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka. Szkolenia kadry placówek.	PCPR, Fundacja Społeczna „Bona Fide”
	Zapewnienie wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Wyznaczenie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Podwyższanie kwalifikacji pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi.	PCPR
	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych i pracowników PCPR.	Superwizja pracy dla pracowników PCPR. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalania zawodowego. Wspieranie działań mających na celu zapewnienie rozwoju i organizację czasu wolnego.	PCPR
3.Pomoc usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Wspieranie działań niezbędnych w procesie usamodzielnienia wychowanków pieczy	Wsparcie finansowe na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Wsparcie rzeczowe na zagospodarowanie.	PCPR, OPS, Fundacja Społeczna „Bona Fide”

	zastępczej.	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Nieodpłatna możliwość skorzystania z kursów, szkoleń, doradztwa zawodowego, doradztwa psychologicznego, itp.).	
4. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny biologicznej.	Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, sądem rodzinnym, organizacjami pozarządowymi, szkołami w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych. Wypracowanie zintegrowanego systemu wspierania rodzin w sytuacjach zagrożonych odebraniem dzieci.	Ustalenie zasad systematycznej wymiany informacji na poziomie PCPR-ośrodki pomocy społecznej- Sąd Rejonowy w Kwidzynie. Dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Dokonywanie oceny zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Współpraca koordynatorów rodzinnych z asystentami rodziny. Konsultacje, spotkania z przedstawicielami gmin, sądu, PCPR, Policji.	PCPR, OPS, Kuratorzy sądowi, pedagodzy, nauczyciele, organizacje pozarządowe PCPR, Sąd Rejonowy w Kwidzynie, OPS, Policja

VI LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2016-2018

Art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek zaplanowania i określenia corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych.

Limity rodzin zawiera poniższa tabela.

Tabela 9. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Lata	Liczba rodzin zawodowych
2016	15
2017	16
2018	16

VII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania założeń Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Sztumskim na lata 2016-2018 będą środki finansowe pochodzące z :

- budżetu powiatu sztumskiego,
- budżetu państwa,
- budżetu samorządów gminnych,
- budżetów powiatowych,
- pozyskanych ze źródeł zewnętrznych, w tym z Funduszy Europejskich.

VIII BENEFICJENCI PROGRAMU

Beneficjentami Programu będą:

- rodziny zastępcze,
- osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
- dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą,
- kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka,
- rodziny pomocowe,
- osoby kierujące oraz wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych.

IX REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie, przy współpracy:

- rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- rodzin pomocowych,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- Kuratorów Sądu Rejonowego w Kwidzynie,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,

- organizacji pozarządowych,
- Policji,
- ośrodków pomocy społecznej,
- placówek oświatowych,
- lokalnych mediów.

X MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie, które będzie również odpowiedzialne za monitoring i ewaluację Programu.

W celu ocenienia czy Program osiąga założone cele sporządzona będzie corocznie sprawozdawczość z wykonania zadań oraz analiza zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Powyższa analiza dokonywana będzie na podstawie wypowiedzi beneficjentów i współrealizatorów Programu, okresowych ocen sytuacji dzieci oraz funkcjonowania rodzin zastępczych, indywidualnych programów usamodzielnień, wydatkowanych środków finansowych na świadczenia.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

Informacje z realizacji Programu przedkładane będą Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu co roku, łącznie ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.